

Iedereen heeft een beschermengel

Mariëlle van Uitert: vrouw met een missie

De inleiding van het fotoboek met de klinkende titel "BYE BYE BULLSHIT" van fotografe Mariëlle van Uitert is zonder franje neergeschreven. Uit de tekst begrijp je direct de noodzaak van haar project, maar tegelijkertijd overvalt je de gedachte: is het mogelijk die beelden weer van je netvlies te krijgen en hoe gaat je leven verder nadat je op het nippertje aan de Taliban bent ontsnapt?

Ongeremde energie

Hartje Amsterdam. Uitgeverij de Jonge Hond presenteert met trots het fotoboek "Bye Bye Bullshit" in Afghaans restaurant Mantoe in de Tweede Leliedwarsstraat. Voor de ingang tref ik een jonge vrouw: stoer, leren jack, kraag omhoog, peuk en pilsje in de hand en stevige halfhoge laarzen die je aan het leger doen denken. Ze kijkt me met een heldere blik aan. "Ik kom voor Mariëlle van Uitert," zeg ik. "Dat ben ik!" roept ze zo enthousiast dat het lijkt alsof ze na maanden voor het eerst haar eigen naam weer hoort. Ze is allerhartelijkst, vrolijk, alsof we al jaren vriendinnen zijn. Voor de ingang van het walhalla van de Afghaanse keuken vangt ze de aanhoudende stroom mensen op, dierbaren, collega's en militairen worden met eenzelfde ongeremde energie ontvangen. SBS 6 steelt momenten om de fotografie in beeld te krijgen en vragen te kunnen stellen.

Persoonlijke kijk

In 2010 mengde Mariëlle zich onder de Nederlandse coalitietroepen in Afghanistan in de provincie Uruzgan, zowel embedded als unembedded. Gehuld in boerka, waaronder ze haar camera's verborg en met gevaar voor eigen leven begaf ze zich in gebieden die collega's liever mijden. Haar vrouw-zijn heeft het voordeel dat ze bv in een hospitaal waar mishandelde vrouwen worden opgevangen kan fotograferen. In 29868 minuten maakte Mariëlle een dwarsdoorsnede van de gebeurtenissen die op haar netvlies

verschenen. Een vrouw met een missie, want met haar boek wil zij de wereld haar persoonlijke kijk laten zien. Journalistieke fotografie die de wreedheid van een oorlog in eerlijke zwart-wit beelden weergeeft. Naast de rauwe realiteit, ontredde-ning en ellende benadrukt Mariëlle tegelijkertijd de kracht en hoop van de mensen. Ook stelt zij onze aanwezigheid ter discussie zonder een oordeel te vellen.

Brandhaarden

Mariëlle van Uitert (1973) doorliep van 2005 tot 2008 de Fotovakschool in Amsterdam en in Bostel. Voor een rustige aanloop van haar carrière heeft ze niet gekozen en de keuze tussen veilige bruidsreportages en oorlogsgebieden bestaat voor haar niet. Ze richt zich op de mens die in kwetsbare brandhaarden een balans probeert te zoeken. In de relatief korte tijd dat ze bezig is heeft Mariëlle al

meerdere oorlogsgebieden bezocht. Met de Amerikaanse 82nd Airborne naar Irak (2008) en voor verschillende opdrachtgevers onder andere naar Kenia, Tanzania, Egypte, Israël, Nepal, Rwanda, Centraal Afrikaanse Republiek, Ghana en Sri Lanka. Voor een fotowedstrijd van de Verenigde Naties heeft zij de tweede prijs gewonnen.

Speciale gelegenheden

Restaurant Mantoe is genoemd naar een bewerkelijk met de hand gemaakt traditioneel Afghaans gerecht dat voor heel speciale gelegenheden bedoeld is. Als de gast dat voorgeschotel krijgt weet deze zeker dat hij welkom is. In het zijstraatje van de Jordaan vind je bij Mantoe vriendelijk mensen en overheerlijke hapjes die de gastvrijheid van een heel ander Afghanistan laat zien dan wij via het nieuws te zien krijgen. NOS-verslaggever Peter ter Velde

opent de feestelijke aangelegenheid. Onder de genodigden zijn generaal b.d. Dick Berlijn (v.m. commandant der Nederlandse strijdkrachten) en Sandra Lutchman, bestuursvoorzitter van Amnesty International. Hun aanwezigheid belicht zowel het militaire als het humanitaire aspect van dit bijzondere fotoboek. Mariëlle zelf leest een eigen gedicht voor en kondigt spontaan haar op handen zijnde huwelijk aan.

Kleine verhalen

De vraag of er een volgend project in de planning zit bevestigt zij volmondig. Mariëlle gaat door, zij wil de kleine verhalen vertellen. De verhalen van de burgers zelf, zoals die het ervaren, zodat er hier meer begrip ontstaat. Haar fotografie is een roeping. Weliswaar geen makkelijke, want ze maakt vreselijke en mensonterende situaties mee. Op het moment zelf is ze nooit bang en heeft haar camera een bufferfunctie. Pas later, als ze thuis de foto's ziet komt de emotie naar boven. "Als je met je werk bezig bent ben je zo gefocust, dan ken je geen angst" "Iedereen heeft een beschermengel" is een uitspraak van Robin Roozeboom (25) uit Hengelo, chauffeur boordschutter TAC-P op Fob Mirwais in Chora. Robin heeft na zijn eerste missie in Afghanistan, waarbij hij zeer heftige dingen meemaakte, een tatoeage laten zetten (pag 107) die de beschermengel symboliseert.

Helena Jansz

Fotoboek Bye bye Bullshit • ISBN 9789089102737 • Prijs: 34,- Taal: Nederlands/Engels • Editie: paperback • Omvang: 112 pag. • 30 x 24 cm oblong • ca. 100 illustraties. www.paralleluniversum.nl